SPOLOČNÉ MEMORANDUM

Starostov a primátorov dotknutých obcí a miest okresu Nové Zámky o podmienkach a nesúhlase s výstavbou veterných elektrární

Akceleračná zóna AZ-5 „Palárikovo – Nové Zámky“ (okres Nové Zámky)

Dotknuté obce: Andovce, Bánov, Nové Zámky, Palárikovo, Zemné, Bešeňov

Čl. I – Úvodné ustanovenia

My, dolu podpísaní starostovia a primátori obcí a miest dotknutých zámerom výstavby veterných elektrární v rámci akceleračných zón pre veternú energiu – AZ-5 *Palárikovo – Nové Zámky*; ako volení zástupcovia územnej samosprávy, vedomí si svojej zodpovednosti za rozvoj svojich území, ochranu poľnohospodárskej pôdy, krajinného rázu, životného prostredia a kvality života obyvateľov, prijímame toto spoločné memorandum.

Uznávame záväzky Slovenskej republiky v oblasti rozvoja obnoviteľných zdrojov energie vyplývajúce zo smernice (EÚ) 2023/2413 (RED III) a podporujeme rozvoj veternej energie tam, kde je v súlade s ochranou územia a so súhlasom dotknutých samospráv a verejnosti. Trváme však na tom, aby sa tento rozvoj uskutočňoval transparentne, na základe riadneho posúdenia vplyvov a pri rešpektovaní postavenia samospráv, ktoré im priznáva platná právna úprava.

Čl. II – Predmet memoranda

Predmetom memoranda je vyjadrenie zásadného stanoviska dotknutých samospráv k plánovanej výstavbe veterných elektrární na katastrálnych územiach našich obcí a miest a v ich okolí, a stanovenie podmienok, bez ktorých splnenia takúto výstavbu nepovažujeme za prijateľnú.

Čl. III – Odôvodnenie

Nedostatočné zapojenie samospráv a súlad s územným plánom: Výber lokalít prebiehal bez dostatočnej informovanosti, konzultácie a súhlasu dotknutých samospráv a verejnosti. Zdôrazňujeme, že súlad navrhovaných zariadení s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obcí a vyššieho územného celku je zákonnou podmienkou ich umiestnenia a zároveň jedným z kritérií pre určenie akceleračnej zóny. Bez vytvorenia príslušného funkčného využitia v územnom pláne nemožno takéto stavby umiestniť.

Ochrana poľnohospodárskej pôdy: Plánovaná výstavba predstavuje záber a ohrozenie poľnohospodárskeho pôdneho fondu vrátane najkvalitnejších pôd (najvyššie skupiny BPEJ), ktoré požívajú osobitnú zákonnú ochranu. Trvalý záber takejto pôdy a zásah do prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) považujeme za neprimeraný.

Ochrana krajiny a prírody: Veterné elektrárne s výškou strojov dosahujúcou rádovo stovky metrov predstavujú zásah do krajinného rázu s možným vplyvom na vtáctvo, netopiere, biodiverzitu, estetickú hodnotu a rekreačný potenciál územia. Žiadame úplné a aktuálne posúdenie týchto vplyvov vrátane vplyvov na sústavu chránených území (Natura 2000) a kumulatívnych vplyvov viacerých zariadení.

Životné prostredie počas prevádzky a po jej skončení: Za nedostatočne doriešenú považujeme otázku demontáže a likvidácie zariadení po skončení ich životnosti, vrátane finančného zabezpečenia týchto nákladov. Pri prevádzke a prípadnej havárii existuje riziko úniku prevádzkových kvapalín a mazív; požadujeme, aby boli stanovené opatrenia na ochranu pôdy a podzemných vôd a zodpovednosť za ich dodržanie.

Ochrana zdravia a kvality bývania: Prevádzka turbín je spojená s hlukovými, tieňovými (efekt blikania tieňa) a optickými efektmi, ktoré môžu ovplyvniť kvalitu bývania. Žiadame dôsledné dodržanie a overenie regulovaných limitov, najmä minimálnej odstupovej vzdialenosti 1000 m od trvalo obývaných stavieb, škôl a nemocníc a najvyššej prípustnej

hladiny hluku 45 dB(A) na fasáde obytných budov, a to pri posúdení najnepriaznivejších prevádzkových a poveternostných podmienok. Vzhľadom na výšku strojov žiadame aj posúdenie požiarnej bezpečnosti a reálnych možností a dostupnosti hasičského zásahu.

Vplyv na cestovný ruch a hodnotu nehnuteľností: Upozorňujeme na riziko zníženia atraktivity územia pre návštevníkov a na obavy obyvateľov z možného vplyvu na hodnotu nehnuteľností v okolí zariadení; tieto vplyvy žiadame seriózne posúdiť.

Čl. IV – Spoločné vyhlásenie a požiadavky

My, zástupcovia dotknutých samospráv:

1. žiadame, aby žiadny projekt veterných elektrární nebol umiestnený a povolený bez súladu s platnou územnoplánovacou dokumentáciou dotknutých obcí a vyššieho územného celku;
2. trváme na tom, že nevyhnutnou podmienkou je **záväzný súhlas dotknutej obce** k stavebnému zámeru; pripomíname, že v zjednotenom povoľovaní je príslušný orgán (SIŽP) podľa § 29c ods. 2 zákona č. 39/2013 Z. z. viazaný nesúhlasným stanoviskom dotknutej obce;
3. žiadame, aby pri určovaní a uplatňovaní akceleračných zón bolo dôsledne rešpektované kritérium súladu s územným plánom;
4. žiadame transparentné, úplné a aktuálne posúdenie vplyvov (najmä vtáctvo a netopiere, hluk, krajinný ráz, záber pôdy a vplyv na prenosovú sústavu) a riadne zapojenie samospráv a verejnosti do všetkých fáz procesu;
5. vyhradzujeme si právo vydať nesúhlasné záväzné stanovisko k stavebným zámerom na území našich obcí;
6. podporujeme rozvoj obnoviteľných zdrojov energie vrátane veternej energie, avšak výlučne v súlade s ochranou krajiny, pôdy a zdravia obyvateľov a so súhlasom dotknutých samospráv a verejnosti.

Čl. V – Záverečné ustanovenia

Toto memorandum nadobúda platnosť dňom jeho podpísania. K memorandu sa môžu pripojiť aj ďalšie obce a mestá písomným vyjadrením súhlasu. Memorandum bude doručené Ministerstvu hospodárstva SR, Ministerstvu životného prostredia SR, Slovenskej inšpekcii životného prostredia a ďalším príslušným orgánom a subjektom procesu.

Počet obyvateľov dotknutých samospráv k 23.06.2026:

Andovce – 1 862

Bánov – 3 530

Nové Zámky – 35 254

Palárikovo – 4 196

Zemné – 2 071

Bešeňov – 1 534

S p o l u : 48 447

Podpisy:

Peter Puss – starosta obce Andovce

Meno a priezvisko / funkcia (starosta – primátor) / obec – mesto

Miloš Rybár, PhDr. – starosta obce Bánov

Meno a priezvisko / funkcia (starosta – primátor) / obec – mesto

PhDr. Mgr. art. Otokar Klein, ArtD. – primátor mesta Nové Zámky

Meno a priezvisko / funkcia (starosta – primátor) / obec – mesto

Mgr. Ľubica Karasová – starostka obce Palárikovo

Meno a priezvisko / funkcia (starosta – primátor) / obec – mesto

Ing. János Bób – starosta obce Zemné

Meno a priezvisko / funkcia (starosta – primátor) / obec – mesto

Mgr. Štefan Šimko – starosta obce Bešeňov

Meno a priezvisko / funkcia (starosta – primátor) / obec – mesto